

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.

Hatszáz hirtelintetett garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hír felírás után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstet et Volger (Vallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben: Haasenstet et Volger hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvétel irod. Budapestben Szerviztér 5. sz.

Nyitási díjak

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállás:

Főút 4-ik száma, hová a lap szerkesztői részét illető közlemények címzendők.

Az értékesebb cikkeket díjaztatnak. Kéziratok nem adnak vissza.

Kolozsvár, október 1.

(?) A magyar országgyűlés pár nap alatt ismét fölveszi működésének hónapok óta el-ejtett fonalát, hogy első sorban ugyan a jövő évi költségvetés, de e mellett több szintén lényeges kérdés tárgyalásába kezdjen.

A hosszú szünet, mely alatt a magyar törvényhozás pihent, sok tekintetben igen nevezetes vala s ha nem is egészen új pártok alakulására, de mindenesetre a pártok új viszonylataira nyújthatott alkalmat, úgy hogy, ha mindjárt, mint méltatlant, figyelmen kívül hagyjuk is a szenvedélyes személyeskedést és egyéni gyűlölködést, mely talán soha sem tapasztalt mértékben dühöngött és pusztított e nyár folytán, már maga az idei augusztus harmadika elégséges vala új helyzetek teremtésére.

Emlékezhetünk a különböző modorban föltált számos Cassandra-jóslatra, melylyel a mi ellenzékünk a keleti kérdés ez idő szerinti végmegoldására nézve a maga hiszékeny publicumát rémitgette, kategorikus ítéleteket hangoztatva, hogy a berlini szerződés nem hogy békét szerzett volna, hanem még csak inkább összekuszálta a dél-európai kérdéseket, egész halom oly viszonyt teremtve, a melyeknek megoldása csak az ultima ratio által történhetik s első sorban az orosz hadseregről tudtak teljes bizonyossággal, hogy elfoglalt posztóit semmi szin alatt sem fogja földadni, fittyet hányva minden írott szerződésnek és hatalmasságnak — kivált, miután a három császár szövetsége már évek előtt biztosította számára rabló-prédáját. Ők mindezt tudták bizonyosan s egész nyugodtan utaltak bennünket, hogy majd meglátjuk augusztus 3-án.

A jós-szerep azonban, a mi ellenzékünknek sem sikerült jobban, mint javas asszonyoknak sikerülni szokott s nemcsak hogy mindaz tények megtörtént, amit Beaconsfield, Bismarck és Andrassy illető helyen ígértek vala, hanem maga vészjósló egye-sült ellenzékünk is bevallá eddig elfoglalt állásának tarthatatlant voltát s bár még csak szégyenkezve és leplezetten, de senki által félre nem érthető modorban, bevallá, egyik vezérszónoka által, hogy a bevégzett tények előtt hajlandó meghajolni, bevallá és által azt is, hogy eddigi oppositioja szelmalmok elleni harc volt; hogy az annyit ostromolt külügyi politika teljesen igazában volt s hogy a monarchia ellen elkövetett bűn lett volna

más külügyi politikát követni, mint a mely követetett.

E tény, természetesen, új viszonylatokat teremt s ha mindjárt nem lehet is semmi reményünk, hogy az egyéni gyűlölködés ezutánra kivesszen parlamentünk működése köréből s ehez képest elvi állásponton szervező ellenzék létesüljön, de legalább letűnve látjuk az opponálás egyik leghatalmasabb jogcímét, mihez képest kényszerülve lesz az egyesült ellenzék más kérdésekhez folyamodni, hogy támadását föntarthassa.

És ezt mindenképp a helyzet javulása-ként jelezhetjük, mert legalább számíthatunk rá, hogy az egyes kérdések felmerültekor lesz alkalmunk elvi viták hallgatására s a mérközések, talán, nem ideigzigató módontörtennek, mint eddig, a midőn az avatatlanok gyöngö oldalaira és személyeire vala a fő-suly fektetve, hanem, akarnya nem akarva, szakszerű és tárgylagos opponálásra lesz utalva a számot tenni akaró ellenzék.

Elején, ugyan, a mig átalésünk a régi-óta visszafojtott beszédek áradatán, az interpellatiók, határozati javaslatok özönén, lesz módunk a régi „élvezetek”-ben gyönyörködhetünk, de hát, mint a költő mondja: „En is, a mit sorsom rámért — Elszenvedem a hazámért”; talán a purgatorium e szenvedései áron bejuthatunk majdan az Ely-seum bájdvidékeire s szemlélhetjük, miként végeznek tisztelt honatyáink igazi munkát, a mit tőlük a választók oly régóta várnak, oly földadatok megoldását, a melyek közvetlen közelben épen a mi bőrünket érdeklik. Mert, tagadhatatlan, igen szép az önérték, melynek párnájára a babéros szónok egy-egy beszéde után dülhet, a világ sorsát új kerék-vágás-ba terelvén dörgedelmes philippikája által — de már, nekünk, egyszerű halandóknak sok-kal jobban tetszik, ha adó rendszerünk, az adó-kivetés vagy behajtás egy-egy kinzó ha-tározmányát látjuk kijavítva; ha törvényke-zésünk egy-egy sebéit gyógyítgatják, ha gaz-dasági, vagy ipari kérdéseink halommal álló restantiáit tudjuk földolgozva — szóval, ha képviselőink nem a világ, hanem a szegény magyar választó dolgát igazítják.

Van némi kilátásunk, hogy az európai helyzet e tekintetben nevezetes javulást és javítást enged s ezért és e kilátás betelje-sülének reményében üdvözöljük az ismét munkához kezdő magyar országgyűlést.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A HERCZEGNŐ HAZATÉRÉSE.

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Harmadik rész.

V.

(Folytatás.)

— Istenem! de hát mi történt? szólt is-mét, nagy megütközéssel nézve reám. Miért küldi kegyedet maga helyett! ... Mi hirt hoz ró-la? ...

Egy kiáltást nyomtam el, mely föl akarta küzdeni magát elszorult mellemből ... a rémü-le, borzadás és szégyen felkiáltását. Adilah! Adilah! ... mondta Hassan. Ijesztő világosság de-rengett egyszerre agyamban. Egy percz alatt át-értettem mindent. Az, kit ő várt, nem én voltam, hanem Adilah.

E lángoló szerelemmel írt levelekben, ama rövid találkozások alatt, midőn lebecsálva tar-tottam fátylamat, nem engem szeretett, most sem én vagyok az, a kit szeret! A mucharabieh-n át kiejtett virágot, azt hitte, hogy Adilah dobta ki számára. Találkozva a Nilus partján, mindketten fátyol nélkül, midőn ő megmentette Mansurt, csak őt látta, csak őt vette észre! ... Engem még csak nem is ösmert!

Hassan meglepetve hallgatásom által, a né-

kül, hogy értené, mily borzasztó fájdalom győ-ör, remegő hangon kérdezte ismét: hol van ő?

Már nem emlékszem mit feleltem, csak azt tudom, hogy futottam magamon kívül, vissza azon az uton, a melyen jöttem Saloméval oda-lom mellett. Aztán egyszerre úgy tetszett, mint-ha a föld süllyedne el lábaim alatt, s szemeimre sötétség borult. Elérkezve a csónakhoz, mely egye-dül volt Salomé visszaviendő, élettelen rogytam karjai közé ... Midőn eszméltem visszatért, ismét Chimilah-ban láttam magam, azon szobá-ban, melyet imént hagytam el, a legkülönsebb láz-álmaknak martalécul esve. Csaknem megvolt már virradva. Bell, halványan állva ágym mel-lott, leste életre ébredésemet. Elbeszélte, hogy az éjjel Salomé bement hozzá, azt mondva, hogy vé-ltellenül lemenvén a kertbe, engem egy pad mel-lott ájtaltan talált és felhozott szobámba.

Bell nem tudott ennél többet, de zilált, egészen összegyűrött ruházatam tudtára adta, hogy valami borzasztónak kellett velem történni.

Egyetlen gondolatom az volt, hogy meg fo-gok halni. Nem volt annyi erőm, hogy szólhas-sak. Tekintetemmel mutattam fővennyel egészen bepíszkolt ruhámra; Bell megértett, minden olyas-mint eltávolított, mi elárlulhatna. A szolgák a pa-lotában fölkeltek, s értesítették atyámat. Sietve hívtak egy francia orvost.

Homályosan hallottam suitogó szavát, hogy éitem veszélyben forog.

Meghalni! istenem minő öröm!

Felfogod, nemde, hogy más remény nincs többé számomra!

Azóta nyolcz nap telt el, és fájdalom nem szűnik, semmit sem enyhül, és még is élek. Nem tudom minő balga erő rejlik csontjaimban és vé-remben, mely erővel ellentáll bennem, s a mint látod, fölkelek, járok, irok neked. De mond csak, Mártha, nem borzasztó bal eset volt ez? — Adilahról volt szó! ... őt szeretted csak! ...

A szászok köréből.

Nagy-Szeben, szeptember 30.

D. A magyar korona területén talán sehol sem üznek oly mértékben felekezeti politi-kát, mint a hajdani Királyföldön a mi szász atyáinknál. Már a 48-as idők előtt legtöbb eset-ben politikájuk háttérét a felekezeti érdek képez-te, hanem akkor a közigazgatási tisztviselők le-vén a politikai főtényezők, prudens ac circum-specti lőtre a furcsa viszonylatosságot taliter qualiter fűgelvelesen el-elpalástoltatták.

De mióta a magyar alkotmány 1877-ben vissza lett állítva, különösen pedig mióta a tör-vénytelenség beiktatott Schmidt Konrád szász ispán elmozdításával a felelős magyar kormány ellenjegyzése mellett Conrád Mór lett kinevezve szász ispánunk 1887-ben: azóta a szász papság ragadta magához a politikai vezérkedést, kiadván a jelszót: „Visszahuzódunk az egyházi auton-o-mia megközelíthetetlen védőfala mögé és onnan szorjuk a minden áron való ellenzékeskedés nyi-lait a gyűlöletet, magyaroscho Suprematie ellen, mely egy sem tarthat sokáig immár!”

Ezen fekete jóslat 10—12 év óta kudarcot vall, az ádáz fekete sereg mérge még sem eu-ged; Schmidt bukása óta az ádáz had Wenck-heim, Rájner, Tóth, Szapary és Tisza Kálmán bel-ügyérsegei alatt egyre intőzi ártalmatlan kifaka-dásait minden képzeltével alkalommal minden el-len a mi magyar. Szegények! erőnek erejével belehazudják magukat a folytonos haragba elany-nyira, hogy a ki velők egy követ nem fű, azt formászerint kiátkozzák, választható közöttük va-lamely községi vagy más állomásra csak az, a ki az ők bolond politikai kátéjokat vallja.

A szász papság illetőn diatúrájá mellett nagyon természetes, hogy az ágost. hit. szászok egyházi főtanácsa vagy az egyház főgyűlése alkalomával a kolompokok azon vannak, hogy az egyházi ügyek elintézése mellett a hívek politi-kai magatartás cinyosurját is megállapítsák, kö-telességek levén a szász plébánosoknak, e megálla-podásokból folyó politikai rendhez szigorú alkalmazkodást engedelmes báránykák lelkére kötni a „natio” szent nevében. (Mellesleg megjegyzendő, hogy az egyházi főgyűléseket ide rendezen olyan időre hívják össze, mikor a szász egyetem is együtt van; ily uton dr. Teutsch azon pártíhi-veinek, kik az egyházi gyűlés és a szász egye-temi gyűlés egyidejűleges tagja, dupla lénaun-

*) Salmen báró törvényesen megválasztott és be-iktatott szász ispán még őt és annak ellenére oktroyalta a bécsi birodalmi tanácsba siető szász párt Schmidt Konrádot, Salmen az ispáni (nemzeti) választó nem adta ki ha-jálját, hanem ünnepélyes alkalmakkal saját magán há-zára tűzte ki.

s alkalmasint most is még őt szereti ... Őt vélte látni Zuránál. A mucharabieh között meg-pillantott kézről azt hitte, hogy az ővé; nem az ő házán volt e amar ablak? ... S midőn Has-san azt irta nekem, hogy nem vagyok már sza-bad, ő hozzá vélte intézni e szavakat, hozzá, az Aly neijéhez! ...

Szegény örült én! ... És semmit nem ér-tettem, semmit nem fogtam föl! ... S szívem nem sugalta ezt! ... És nem éreztem szívemben, hogy boldogságom csupa hazug ábránd és hogy rombadult falakra építem házam!

De mindezt mit bánom már, miután meg fogok halni!

Nap, nap után önn, órák órák után mulnak; reám nézve minő érdekkel lenne folyásuk? Nem óhajtok semmit ... nem vágyom semmire ... Magas pyramisak alatt pihenve, Egyiptom ha-talmas királyai épen azt a gondatlan nyugalmat kell hogy érezzék, mint én, a márvány ez éré-ketlenségét, minden iránt, mi e világához tartozik, melyben ők nincsenek többé. És ő, a szerencsét-len ember, mennyire szenvedhet ő is! ... Nem sajtóságos kaland volt-e ez? Ott látni egyszerre maga előtt egy ismeretlen nőt! Még meg sem tudta, hogy ki vagyok. Szerencsére soha sem fog-ja megtudni nevemet. Valamely rabnőnek gondol-hattott ... De miért ismét föllevenitni e keser-veket? Minő megvetendő gyöngeség az, mely nem tudja búszkeség alá fojtani a szenvedélyt? ... Szeretném, ha többé nem is gondolkoznám! ... Mártha! Minő pokoli örület keríti hatálmába lel-kemet! ... Még a feledéssel is képtelen vagyok megboszolni magamat. Hajh! miként is tudott ő szeretni! ... Emlékszel még leveleire, melyekről neked írtam? ... de nem láttad tekintetét, nem hallottad hangját, midőn azt vélte, hogy ve-le beszélsz. És mind az őt illette. ... érted őt, Adilah-t! ...

Írni akartam neked, azt hiva, hogy többé

got biztosít, mert innen is onnan is szedik a di-urnumot.)

E napokban is volt itt főkonsistoriumi gyű-lés; ennek tagjai későgkivül megbeszélték Zay Adolf hőbortos comédiáját, melyet f. hó 8-dikán Feketehalomban eljátszott.

Zay (olvassd Czáj) t. i. Feketehalomban meghatalmazást vett választói egy részétől, hogy azellenzék valamely árnyalatához csatlakozhassék, anélkül, hogy előbb engedelmet kért volna erre az itteni végrehajtó bizottságtól, melynek grátiá-jából ő meg lett választva képviselőnek.

A szászatyáros és gyakran excessusig léhás-kodó, mert a képviselőház drága idejét nem egy-szer gyermekes semmiségekkel rontó és az itteni szász „Central-Actions-Comité” képe viselésére kö-telézett Zay uram ezen saját szakállára peragált renitentiája a szász clerus autocratikus uralma ellen nagy, resensust keltett. Elhatározták tehát, hogy még arra sem érdemesítik, hogy akár az itteni „Tageblatt”-ban rendreutasítsák, de meg-súgták neki, hogy elcsappják, azaz többé meg nem választatják, ha bűnbánólag az itteni Filek-ház-ban levő Canossába meg nem tér. — Csitt! Ki beszél itt dr. Teutsch vatikánjának mamelukjai-ról? — A dogma jövőre nézve is az, hogy „nép-hű, szász képviselő semmiféle néven nevezendő „magyar” pártához nem csatlakozhatik.

— Egy francia lap Bismarck nyi-latkozatairól. A XIX. Siécle, a francia köz-társasági sajtó egyik chauvinista közlönye, igen rossz néven veszi Bismarcktól az állítást, hogy németek és francziák talán nem sokára a legjobb barátai lesznek egymásnak. „Ha Bismarck her-czeg — mondja a lap — viszonyunkat Angliá-hoz idézi példának, úgy feleli, hogy az előfölté-telek egyáltalán nem azonosak. Bizony Sedant épen úgy feledhetjük, mint Waterloot, s büntetést ér-demlő gyerekség lenne bosszúra gondolni, ha csak egy vesztett csatáról s ennek folytán fizetett, bár-milyen nagy váltságdíjról lenn szesz. De Bismarck tudja nagyon jól, hogy egészen másról van szó, s ha Anglia Waterloo után Pikardit vagy Nor-mandiát annektálta volna, egy biztosíthatjuk őt, hogy nem ötven évig vártak volna az 1815-ki szerződések szétfűtésével. 1871-ben a porosz ál-lamférnök olyan helyzetet teremtettek, mely nem enged meg őszinte közeledést a német s a fran-czia nép közt, A frankfurti béke revisiójáig a két nép közt a legjobb esetben csak az éber figyelés és legridebb fegyveres béke állapota uralkodhatik. Mi nem óhajtuk a háborút, de egy közelebbről meg nem jelölhető jövőben kikerülhet-lennek tartjuk azt.”

Nem is tudok már szenvedni és hogy egész lé-nyem életerejének kialsásával későgbeesésem is fölemészthető. És ime, minden vágyam, minden gondolatom föltámadt ismét s egy percznyi nyu-galom után annál hevesebben rohannak meg.

Oh, Mártha! mennyire szenvedek! s ha könnyeim forrása kiapad időnként, mily borzasztó görcsös zokogás fojtja el lélekzetem! Egy retten-tő bánkódás is tépi szívemet. Miért menekültem oly hamar előle? ... Talán megszánt volna ... De nem, nem, soha se ismerjen meg, sohasem szabad megismernie!

Kénytelen voltam félbeszakítani levelem írá-sát. Ajtóm előtt, mintha lázadás ütött volna ki. Tudakozódtam, hogy mi történt; Mansur volt ott, ki azt hitte, meghaltam, s minden áron látni ki-vánt. Mansur! Szegény, egyetlen töle fenmaradt emlék arra, a mi nincs többé! Mansur! ki oka, minden szerencsétlenségnek! Nem tudom miért adtam azt a parancsot, hogy bocssásk be. A közsőbőn belépve meghattottam állt meg s azután hozzám rohanva, könnyekbe tört ki. E gyermek felindulása önkénytelenül megérezkenyített.

VI.

Az orvos kijelentette, hogy mentve vagyok, és így arra kárhoztatva, hogy éljek. Azt is tud-tomra adták, hogy az előkészületek menyegzőmre, melyeket akaratom ellenére is folytattak, egészen be vannak fejezve. De a végén is, mit bánom már? Ennyire kimerültem, erőtlenség, érzem, hogy bá-torságom is elenyészett: többé nem tudnék kü-zdeni, sem magamat védelmezni. S különben, mire való is volna? Nem tudom-e jól, hogy sem kö-nyeim, sem könyörgés meg nem mentenének! Nősi feledni fogok, ha képes leszek erre, ennyi az egész.

Hadd mondjam el, mi történt tegnap velem. Raggal bejött atyám elmondani, hogy az ajándé-

— „Sapientia sat”. Sok jel odamutat, hogy a nehézség, mely Romániában a zsidó-kérdés megoldása körül fölmerült, egyenesen külföldi kéz nyoma. Melyik ország hát az a kéz? — Megfejtí egy román lap, mely azt mondja, hogy Sourdza Gregor herczag (ki tudvale-vőleg a Gorcsakoff sógora) Hordában összejött barátjaival s biztosította ezeket, miszerint Orosz-ország „mindenre” kész — csak a berlini szerző-désnek ezt a pontját a románok ne vigyék ke-resztül, a mit az orosz kancellár kedvezőbb pil-lanatban felhasználna ürügyül arra, hogy Orosz-ország se érezze magát kötelesnek az említett szerződés szoros megtartására.

— Taaffe gróf, mint Bécsből pozitívitas-sal jelentik, alkotmánypárti főfráknak — kettő-nek, háromnak — miniszteri tárczát ajánlott fel; de kosarat kapott s most már kénytelen a jobb-oldalhoz fordulni, hogy kabinetjét kiegészíthesse.

— Ausztriában az új birodalmi gyű-lés, mint már említettük, okt. 7-én ül össze. Az urakházának ülése rövid lesz. A miniszterelnök be fogja mutatni az uralkodó által kinevezett el-nökök s a két alelnököt, ezután az elnök, való-színűleg Trautmansdorff gróf lesz, megnyitó be-szédet fog mondani. Az új tagok hűségi fogadá-sának letétele után, a megnyitó ülés véget ér. Az alsóházban a ház legidősebb tagja, d'El-vert képviselő, minekutánna a hűségi fogadal-mat az uralkodó által e célra kiküldött minisz-ter kezébe letette, átveszi az ideiglenes elnöke-séget s azután a ház összes tagjait a fogadalm letévesztés szőlítja fel, melyben a képviselők a császár iránti hűségére és engedelmességre, az ál-lami alaptörvények, valamint minden más tör-vény közvetlen megtartására s kötelességük hű teljesítésére esküt tesznek. Ezt megelőzőleg a reichsrathba 16 évi passivitás után újra belépő eseli képviselők meg fogják tenni óvásukat, mely-ben kijelentik, hogy csak jogfentartással lépnek be a reichsrathba. Ezen óvás szövegét Praxák miniszterrel már megállapították. Október 8-án lesz a reichsrath mindkét házának ünnepélyes megnyitása a császár trónbeszédre által. A kép-viselők nagyobb részének igazolása után az el-nök s a két alelnök, valamint a jegyzők s a ház-nagy megválasztásához fog a ház. A megalaku-lás után következik a trónbeszédre adandó válasz megvitatása. Meg kell még említenünk, hogy ok-tober 6-án lesz a linzi határozat alapján az al-kothmányhű párt összes tagjainak értekezlete, mely-ben a politikai helyzetet megbeszélük s a köve-tendő párt-taktikájukat megállapítják. Nemcsak

kok átvételére s a szerződés aláírására az ünne-pély aznap este fog végbemenni, a nagyhárem-ben. Ismét egész napon át fogadnom kellett a szerencsekívánók látogatásait. Este felé eljött Hosnah, hogy jelen legyen menyegzői öltözetem minden részletének felöltésénél.

Midőn készen voltam, egy nagy hosszú ró-zsaszin fátyol borítottak reám, mely egészen el-takart s magukkal vittek. Dacára a festékeknek és sok „kolh”-nak, mikkel bekenték arcomat, mégis nagyon halvány voltam, de a benső erőly és búszkeség feuntartott s erőt adott, hogy szil-lárdá tudjam ingadozó lépteimet tenni.

Némi megkönnyebbülést nyújt legalább a visszavonhatlanul tett elhatározás. Egész menetet képezve vittek át a nagyhárembe, hol zenehan-gok üdvözölték beléptünket. Mintha tűz-tengerben haladtam volna előre, fojtott nővérem által tá-mogattatva, a mint fölmentem néhány lépcső-fo-kon. Ekkor levették fátylomat. Hosszautartó mor-mogás zaját hallottam magam körül, s kábultan elvakítva, szédülve egy perczre behunytam szem-eimet, hogy magamhoz térjek. Midőn ismét fel-nyitottam pillámat, láttam, hogy roppant csoport rózsakból és kaméliakból álló trónfélén ülök. Egé-szen zavarba jöttem, ennyi fény látára. A gy-ertyától ragyogó falak egészen eltűntek az arany-nál, drága kövekkel himzett selyem kárpitok s virág-fűzerek alatt. A két család ide kölesöndözte összes ékszerreit, kincseit, hogy ez óriási termet földszítse. Nővérem rabnői, egyesülve miéinkkel, sürt sorfalat képeztek, valamennyi a legcsilla-góbb öltözékben s mindenik egy gáz-szövetű vi-rágot tartva kezében, azon szűre át halványan a mögötte levő viasz-gyertya fényét.

(Folyt. köv.)

az alkotmánytörpárt, de a szövetség jobb oldali pártja is október 6-án alakult meg, e megalkodásnál a lengyelek még nem lesznek jelen, mert csak 7-én érkeznek Bécsbe.

A „Kemény Zsigmond társaság” szeptember havi üléséről.

Maros-Vásárhelyt, szept. 28.

A „Kemény Zsigmond társaság” a nyári szünet után, szept. 28-án d. u. 4 órakor tartott rendes ülést a városban tanácsstermben.

Elnök: báró Apor Károly ur ő méltósága titkár a tárgysorozat bemutatására kérvényel, sorrend szerint Sándor Kálmán r. tag nyitja meg a nyilvános felolvasást, bemutatván Goethe „Ifigenia Tauris”-ban című nagysebű drámájának III-ik felvonását Hegedűs István r. tag költői fordításában. A kitűnő dráma ezen festői részében Ifig. Orestest találja meg a földi, hogy a barátja által abban hagyott család történetét jegegyezze be. Orestes nagy lelkiharozatot állott ki, míg a színlelő Pyldes előtti az alakoskodást félre dobván, egész határozottan lép föl s indulata egész hevével kitör, mondván: Orestes vagyok! Az álarozot eldobott barátot Pyldes felismeri. Az ebből kifejtett felismerési jelenet festői leírása. Orestes megrázó lelkiharozza képezi a III-ik felvonás tárgyát, melyet az író és fordító művészi cselekedéssel vitt keresztül, s az ügyes felolvasó igen szabatosan adott elő a jelen voltak tetszés nyilatkozataitól kísérve.

A második felolvasás tárgyát Gergely Lajos r. tag „Tárlatokról a magyar nyelvészet mezejéről” című jóles székfoglalója képezte, melyet dr. Tolnai Lajos titkár olvasott fel, az ő szokott ékesszólási hatalmával, ügyesen hangsúlyozván az értekezés főbb tételeit, melyek a magyar nyelv előnyét, vagy hátrányát tüntetik fel a közhasználat terén. „Egyszerűség, világosság és rövidség” a kifejezésekben; ez a hármasság kívánalom zárja be az érdekes székfoglalót, melyet a rendes tagok és vendégek kevés száma tüntető elismeréssel fogadott.

Dr. Farkas, igazságügyminiszeri titkár r. tag, ki kedves családja körében jthoz időzik, szintén részt vett ezen ülésen.

A jövő első október harmadik, a rendes évi nagygyűlés pedig november második vasárnapján fog megtartatni, míg a jövő szombaton a szakbizottságok tartják meg üléseiket a szokott helyen és időben.

A nyilvános ülés után — 5 percznyi szünettel — zárt ülés következett, melynek tárgyai: keblű ügyek elintézése, indítványok, határozatok, nem tartoznak a nyilvánosság elé.

r. l.

Karcolatok Boszniából.

Brood—Serajewó
(Eredeti levél.)

A berlini szerződés mintha csak a broodi városi lakóknak kívánságára lett volna teremve. Bosznia occupatioja Broodnak „világírt, kereskedelmi és stratégiai jelentőséget szerzett. Mindezen tulajdonok nem egyéb egy sárfészeknél.

Ha arra vagy kárhözátva, hogy Broodba egy éjtelme, úgy duzzadt erszényed dacára sem találás fedél alatt nyughathat. Ha pedig azon szerencsétlen halandók közé tartozol, kik katonai ügyben a broodi rendőrséggel kénytelenek érintkezni akkor következő impertinenciával találkozol: közhírség magyarul, felelet „ne zuam”; előadott ügyet németül, mire a rázó commissarius különböző „kataracani” kísértetben értésére adja, hogy ha vele beszélni akarasz, beszélj ráczul; ekkor a néma majtáknak menekülz s oda nyújtó katonakönyvecskét szótlanul. „Vormaleideit” G’schikt! wann kummens Land slavisetis warum g’schrieben steht ungrisch? kann nix lesen, adja! szegény magyar! Menjünk uj Ausztria-Magyarországra.

A Száván egy egyszerű vasuti hid pompázik, de még csak kocsi használat által koptatva. Ezen átkelve, minden kételyünk eloszlik az iránt: hogy Bosznia occupálva van „Halt!” Ez a katonai laconismus azt jelenti, hogy tárd fel összes máhádát. A szemle tart egy félóra hosszat éjjel 2—3 óra között zápor kíséret mellett. Tableau!

Tengelyig éré. sárba ágyított tovább. Ez török Brood. A házak mind félgitva, mi annak a jele, hogy a törökök a ramazan ünnepeit élnek s ez abban áll, hogy 40 napig nappal bójtölnek éjjel pedig esznek, szivaroznak és mulatnak.

Megérkezünk az indobázhöz. Bosznia és indobáz. Furosa, de igaz. A hordárok itten nem olyan toladók, mint másol, sőt annyira szerények, hogy nem is mutatkoznak.

Ugyan kérem, hol van a második osztályú váró terem? Hja kérem itt csak egy váró-terem van; ez a nagy a szabad ég alatt.

Kérek egy második osztályú jegyet Zenicáig. — Nincoen csak első osztályú.

Kérek egyet. —

Feladva a máhádát, baktatni kezdtem a sötétbe. Szerencse-ossilagom egy megvilágított ablakhoz vezető. Ez a restauratio!

Van valami reggeli?

Van kérem török kávé.

Nálunk hányatónak neveznek.

De végre csengetnek. Egy halom kavicsot

keresztül botorkázva a kocsihoz érek. Hiába keresem a sárga, hiába a zöld, hiába a barna színt, szemem csak szürkét látok. Ah gondolom éjjel minden szürke, mire egy „conductort” megragadva interwiewoltam: mire nevetett és elvezetett egy marha szállító kocsihoz.

Ez az első osztályú kocsi!

Akarva nem akarva négy kéz-láb felmászam.

Elindultunk végre. A sötétben nem tudván magamnak átnéznetet szerezni várva, vártam a reggelt, hogy helyzetemmel megismerkedhessem.

Világosodni kezd. Végig pillantva a vonaton — caupa teherkocsi és mindeniken utasok. Elöl kicsike lokomotív vulgó kávémasina tűszől kinjába. A vágányok arasznyi távolságra egymástól. Informálva lettem végre, hogy ezen a vonalon személyszállító kocsik nincsenek. Siomnes consentiunt, ego non contradico, helynyugodtam.

Minden macska ugrásra 8 percznyi állomás a kávémasina itatására, mely állomásokat egyetlen fasátor képezi.

„Derwent” 20 percz! Itt már van egy kis élet. Különböző egyenruhájú katonák üdvözlőnek s az állomás mögött emelkedő domboldalon egy város is mutatkozik.

A vidék hova-tovább mind szebb mind regényesebb. A vasút a sűrű és vadregényes Bosznia völgyén szalad végig, hol a jobb, hol a bal partján a Bosznának, mely szeszélyét szóp kivitelű hidak teszik lehetséges.

A természet eme bájhalma közepett a kulturának nyoma sem látszik. Itt ott elvélve halászok egy-egy primitív szerkezetű malom zugába, melyhez lomha ügetéssel közelitnek a számalmat gerjesztő kinezésű megterhelt lovak, megfelelő külsejű gazdák által vezetve.

Amott a domboldalon friss sirhalmak sora látszik.

A conducteur „Maglai”-t hangoztatja. Eme halmok zárják tehát hideg ölkébe a hős magyar huszárokat. — — — — —

Az indobázhoz egy busnyák deputatio s a katonai notabilitások sorfalat képezve várják a vonatot. A velünk utazó Fröhlich altábornagyot fogadják bódoló tisztelettel. Egy általam nem érzett rövid üdvözlés után az altábornagy ur a küldöttség által kísérve bevonul a városba, mi pedig nekikötünk a felhordott ételeknek. — — — — —

Fizetni! — Leves 20, pecsenye 60, tézsa 40, egy pohár sör 50, egy kenyér 10, összesen 1 frt 80. Ez még a minimális árjegyzék sorába tartozik.

Este 9 órakor elértek Zenicát.

A „Hotel Austria” ügynöke, — egy nagyon rendőrelles individuüm — vezetésére bizva magam bebállagtam a „szállodába”. A vestibül padlója szemét-mozsákból van kirakva. A falakon a vakolat lehullás által képródott frescoalakok gyakorolnak művészi benyomást. A lépcsőház sáros lábbelik által marmorirozott lécezett deszka s szinte bámul az ember a merész construction, midőn az egész mindenség himbálózni kezd vele. Valami nagy urat vélt bennem a „hotelier”, mert a pincesz helyett maga kapkodott kézi batyum után s bevezetett a háliba. — Megtehetetlenül magam bementem az ebédlőbe. Egyetlen asztal mellett két vendég fogyasztá a hercegovinai hegy levét. Kérdésekre, hogy nincsen-e más asztal, azt a feleletet kaptam, hogy a „Hotelba” a vendégek Table d’ haut esznek.

Ügynököm, felvilágosított, hogy ha másnap reggel Serajewóba, akkor utazni azonnal hely után kell nézmem a postán.

Az „Official” ur megfogható ridég szavakkal tudtomra adá, hogy a postakocsi csak „für ie Herrn Officiere” van teremve, „das Civil” éssak azon esetben részesülhet a szerencsésbe, posta kocsin utazni Serajewóba, ha marad üres hely, ma pedig olyan uincsa.

Ügynököm felajánlotta szolgáltatását s szerzett reggelre 30 frtért az egész ut 100 kilométer) egy-két fogatu járművet.

Egy württembergi közepös vállalkozó kíséretében reggel megindultunk. Macskáink, dacára a török „haidi haidi” bazzitásainak nagyon lassan czzammogtak. Délire Burawcsa érve minden reményünk elveszett estére Serajewóba érni.

Innen alig indultunk el, midőn — oh nagy ég! — egyik lovunk kiadta a párját.

Württembergi útítársam, már alakja közp-tengelyének igen nagy dimenziójánál fogva is, csak nagy nehezen vállalkozott amaz útító szorpre, hogy mi legyünk az első turisták Boszniában. Megindultunk tehát apostoli alkalmatosságunkkal Kisselj felé. A swab nagyokat libgett, de „haidi haidi” buzdításaim következtében estére beértünk Kisselj felé.

Egy élelmes de becsületlen olasz vendégfogadója a legjobb ellátásban részesített spelitáját a salamucci nem is fizettette drágán.

Másnap reggel megint útra keltünk egész közvetlenséggel volt alkalmunk meggyőződni a katonáink által készített országút kitűnő voltáról.

A mint a fővároshoz közeledtünk, a kultúra is kezdett mutatkozni. Szántaunk, vetnek, gyjtenek. Amott oldalvást egy kastélyforma épület rikító cserépfedéllel és egész üvegfallal „a boszniai Sauerbrunn” gyógyfürdő.

A hegytetőre érve megpillantám a 100 tornyu várost, új Ausztria-Magyarország Metropolisát, melyről bővebben legközelebb.

Friedmann József,
építész-mérnök.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBOL.

Kolozsvármegye közgazg. bizottságának féléves jelentése
1879. év első feléről.

(Folytatás.)

III.

A közmunka- és közlekedési ügyek tekintetében:

A folyó év első feléről szóló jelentésünket egy ezen ügykörbe első kimutatás mellékése mellett a következőkben van szerencsénk megtenni:

A mezői közmunkaügyi és megyénk közgyűlésének azon határozata következtében, hogy az utépítés az egyes községeknek szakmába adassék ki és az utépítést 8 utimester vezesse, a kész utat pedig 27 utász gondozza, — lényeges lendületet nyert ugyan, de annak teljes sikere egyfelől a felügyelők és utászok kellő számától, másfelől a teheres és igas napzsám váltás pénzének kellő arányától függ. A mi az első illeti: miután megyénknek a más czim�ni kiadásai, például hidak, uteressék építése, utiszerek beszerzése és javítása, kő- és kavicstermelés és szállítás stb. az utválságból bejőnni szokott pénz erejét annyira kimerítik, hogy a felügyelők személyzetre és utászokra tett kiadásra a lehető intézkedés netovábbjának tekinthető, ezt szaporítani nem áll hatalmában, legfeljebb az utmunka csoportosítása által segíthet magán.

A váltásépínt illetőleg, egy kézi napzsám 40 krba, az igas napzsám 1 frba lévőv megállapítva, ezen aránytalanságnak már ezen évben is azon sajnos eredménye lett, hogy a kimutatásból megtetszőleg az 1879-ik évi 26706 kétfogatu igas napzsámból 18487 igas napzsám, tehát az összesnek több mint 2/3-a pénzzel megváltatott, míg a 87249 kézi napzsámnak még 1/4-e sem lett megváltva és ez igen természetesen, mert a kézi napzsám váltásépíntje több éveket véve a számítás alapjául, a teljesítendő munkával arányban áll, míg egy kétfogatu igas napzsám a természetben teljesítve, azt 1 frt váltásépíntje jóval meghaladja. Ezen körülményben leli magyarázatát, az igas erő tetemes megváltására még a kevésbé vagyonosak részéről is, miután igavonó marháikkal naponta 1 frtnál többet képesek megszerzeni. Az igas erőnek ezen tömeges megváltása folytalan nem csak a kiépített utaknak kellő fedanyaggal ellátása válik lehetetlenné, hanem az új utépítésnél a föld elhordást, a kőburkolathoz szükséges követ és fedanyagot sem képes előállítani; a földmunka a tetemes kézi napzsámmal gyorsan készül s mielőtt kőburkolattal elláttatnék, el is romlik. Ezen hiányon csak úgy lehet segíteni, ha egy igas napzsám megváltási ára 1 frt 60 kr, 2 frta emeltetik.

A községi utak építésére nézve azon elvvel megállapítva, hogy több községek csoportosítása által azok az országos és megyei utakkal összeköttetésbe hozassanak.

A mi az államutakat illeti, azok általánosan véve kielégítő állapotban vannak, de vannak egyes szakaszok, melyek kifogásolhatók, jelesen: az apahida — szász-régén ut I., II. és VI-ik szakaszának több helyein, továbbá a maros-vásárhely — király-németi uton, a tekei — hegyei uton, a palareteg feletti föld nagy esőzések alkalmával átázván, az uttesttel együtt lecsuszik és ennek következtében a közlekedés ily helyeken az utpályá helyreállításig nehezítve van. A többi kielégítő állapotban lévő utszakaszokra nézve is szükségesnek véljük megemlíteni azt, hogy az évenként engedélyezni szokott fedanyag a forgalom nagysegével arányban nem állván, az utpályá közepévről-évre rokkant, s hogy annak a kellő domborúság megadásáért, az utpadkák leszállítása válik szükségessé. Ez okból kívánatos lenne — a menyire a kincstár vagyoni állása engedti, évenként több fedanyagot engedélyezni.

A folyók és patakokon lévő malmok és gátok kevés kivétellel primitív állapotban, s különösen a gátok annyira rendezetlen állapotban vannak, hogy azok építésénél a malomtulajdonosok sem a folyam, vagy patak normalis szélességére, sem a szomszéd gátokhoz viszonyított esésre nem voltak tekintettel és ezen rendetlen építkezésnek tulajdoníthatók az azo gyakori károk, melyek vízáradás alkalmával különösen az Almás és Nádas térségben bekövetkeznek, s többnyire a malomokkal szomszédos földtulajdonosoknak egész évi terményét tönkre teszik. Ide az 1871. XXXIX. t. cz., valamint a f. é. XXXIV. t. cz. sem alkalmazható; azért, mert a Kolozsmegyében lévő folyókknak és a patakoknak a gátak szabályos és a viszonyoknak megfelelő magasságra esetőre, elég esősök lévén, a földtulajdonosok nem hajlandók a malmok és gátak rendezése érdekében társulattá alakulni, illetőleg a költséget hordozni. Itt a földtulajdonosok s közigazgatási bizottságunk is rendőri kihágás látunk, mely a megye közgyűlése után kiküldendő bizottság által lenne orvosolandó, azon malom-tulajdonosok kárára, a kiknek malmaik és gátjaik magosak, s az utolsó normalis

szélességgel nem bírnak. Véleményünk szerint az Almás és Nádas vízen lévő gátakról nézve az 1840. X-ik t. cz. tekintettel az ügy sürgősségére, akként lenne alkalmazandó, hogy a mely gát a folyónak a bizottság által a helyszínen megállapítandó normalis szélességgel nem bír, vagy pedig a mely különben normalis szélességgel bírót gát felszine a malom szellip árknál 0.47 méternél magasabban fekszik, a bizottság a felfolyamodás ki-zárásával a gát leszállítását, illetőleg kizáróztatását — elrendeltesse. A malom szerkezet magasságára nézve az 1840. X-ik t. cz.-ben előírt eljárás követendő.

A gőzkazánok használat előtt megvizsgáltatnak és félévenként megsemmisíttetnek.

IV.

A közoktatásügyet illetőleg van szerencsénk a következő jelentést tenni:

A csucsa, közfői, nagy-kapusi iskolák 1868. évi törvénynek meg nem felelő állapotjukért felterjesztések tettek a vallás- és közgazgatási bizottság részéről új iskolák felállítására végett, honnan azonban pénzalap hiánya miatt elutasítottak.

Az ev. ref. igazgatótanács felajánlott Ajton, Györgyfalva, M.-Macskás és Választi iskoláit államiakká, azonban a vallás- és közgazgatási ministerium, a jobb jövő reményében, jövő évig azok fenntartását kérte.

A malomszegi gör. kath. hitközség kötelezte magát, hogy az új iskoláját a jövő 1879/80. tanév elejére felépíti.

A gör. keleti érsek felkérte a közigazgatási bizottságot, egyeznék abba, hogy M.-N.-Zsombor és Kendermál községekben egy közös felekezeti iskolát állíthasson fel; a közigazg. bizottság bele is egyezett készséggel azonban ezen iskola ügyben mindeddig semmi nem történt. Zsomboron épen semmi iskolázatás nincs, miért a tankötelesek sehorá sem járnak iskolába.

Továbbá felső nép-, polgári-, ipar- vagy kisedővoda és szerethetázak, kivéve B-Hunyadot, hol felső nép-, és Kolozsvár városát, hol polgári-, ipar- kereskedelmi iskolák a kisedővódák vannak, semmi mozgás nem történt. Zugiskolák nincsenek. — Iparfejlesztése érdekében feltűnő már gyümölcsöző intézkedések is tettek Bánfi-Hunyadon.

A tankötelesek pontos iskoláztatása céljából azon intézkedések tettek, miszerint a megyei összes szolgabírák az iskolák pontos látogatását havonként bejelentették s hol mulasztások történtek, a törvényben megirt büntetések alkalmazásával utasítottak. A tanítóképzés érdekében feltűnő már jelentés fogja bemutatni.

A tanítói fizetések kiszolgáltatottak pontosan, s csak is egy községből tétetett panasz; azonban a panaszt is igyekezett közigazg. bizottságunk orvosolni.

Tiltott tankönyvek eldobása iránti intézkedések, minthogy ilyenek nem is voltak, nem történtek.

A statisztikai táblás kimutatások összeállítására vallás- és közok. min. ur által a polgári év végére, decz. 1-jére lévén elrendelve, azoknak előterjesztését csak is az év 2-ik felőli jelentésünk alkalmával tehetjük meg.

(Folytatás következik.)

Muszkaoország és a szlávok.

Folytassa-e Muszkaoország a többi európai szlávok annektálását és felszabadítását? Ez képezi most az összes muszka sajtó megbeszélése tárgyát. Erre leginkább szolgát indokul Bismarck herceg bécsi útja és a jelentések a német-osztrák közlekedésről. Alig ocsudott fel a panszlav muszka sajtó e kábító hírekből, midőn elkezdte a régi nótát valamennyi európai szláv egyetemeséről muszka jogar alatt. Ezen nótát, melyet „legelőbb is a „St. Petersburgskija Wjedomosti” kezdett fujni, a többi szlavofil muszka lapok is hazogztatták, jelesül a „Molva”, a „Birssewija Gazeta”, a „Ruszkaja Prawda”, a „Nowosti”, a „Petersburgskija Gazeta” stb.

Mint ezen ujságok, úgy a többiek is, azt akarják, hogy Muszkaoország most az osztrák-magyar szlávok felszabadításához fogjon és a balkán félszigetbeliekkel együtt annektálja.

A mérsékeltabb muszka lapok ezekkel szemközt lépnek fel, azt mondván, hogy Magyarország gondoskodjék ezen szlávok felszabadításáról, nyerve meg rokonszenvűket, a többi belőlvadások Muszkaoországba majd magától fog következni.

„Mit várjon Muszkaoország ilyen politikától?” mond a „Moldva”, az utolsó török háboru bizonyította be. — Görögország most inkább a nyugati hatalmak felé hajlik, Románia majdnem ellenségünk, Szerbia szinte kész, érdekeit és politikáját Ausztriával egyesíteni. — Miért folyt hát a sok muszka vér? Miért csinált Muszkaoország roppant adósságokat és miért rovatolt magára a külföld által majdnem elviselhetlen terheket?

Erre ismét a főlhivatalos „St.-Petersburgskija Wjedomosti” 27-én ezt válaszolja nyugodt hangon: „Miért? Azért, hogy Görögországot, Romániát, Szerbiát, Montenegrót, Bulgáriát szabaddítsa fel. Ezért Muszkaoországot seki sem fizette és még adósságra merült. Ez bánt titeket? Azt akarjátok-e, hogy minden lépésükért 5 kopeket

adjanak és azonnal megfizessenek? No errejagyan várnotok kell. Muszkaoország százaszorosan foglalkaltatnattatni, mihelyt egészen betöltötte misszióját, a szabad fekete tenger és valamennyi „szláv népekkel egyesülés, ezek kamatostól fizetik vissza, mit a felszabadításért kiadtunk. Egy nemzet nem hal ki és tökéje s kamatai visszatérítésére elvárhat. Így veti el a kamátvaló a magot, hogy a gabonát csak egy év múlva arassa.

Ama rövid dialogus ártatlan folytatása.

Ö. Mondtam én barátom uramnak, hogy ne kössen ki nagyérdmű tudósunkkal Brassával; ő csak teszi magát vénnek, voltaképpen erőteljesebb egy biennai deaknál: ő is tüzbe jön, mint ez, ha közreadott próba-verseménys a kritika csak távolról is érinteni elég merész. Mondhatom, hogy kikaptam barátom uram, ön Plato, (a mi tudósak értelmezése szerint annyit tesz: hogy ön „platt”), ön fál mögöl halgatgató is-pion, mocsárból szörpölgető, tudatlan stb. stb.

En. Bizony most értem én, barátom uram, mi az értelme annak a stereotyp kifejezésnek: a tudomány hatalom. Hagyján, hogy a mi hatalmas tudósunk azonosítja magát a Jézus Krisztussal, a midőn azt mondja az életerőnek, ennek az elsiratót halottak: Lázár jöjj ki! De a mi ennél is sokkal több, a muszka csár tempéjába helyezi magát, a ki bebörtönözteti, megkancsu-kasztatja, sőt a szibériai olombányákba küldi még azt is, a ki trófás pillantással mert reá tekinteni.

Ö. Már türje barátom uram, békével a kemény torturát, ugys a gyengéknek türelem, a fegyverök az ily nagy hatalmasságokkal szemben.

En. Csak az vigasztal engem, hogy egészen meg nem érdemeltem e szörnyű büntetést. Nem használtam én hamis metaphorát. Ön tudja, barátom uram, — erre taum lehet — hogy midőn azt mondtam, hogy tudósunk kuruzsló vén banyáknak teszi a szépet, nem az életerőt értettem; ugyan, hogy kurizálhatna ennek a csendes halottaknak, melynek slrja megadásául már a nagy Humboldt tette az első kapavágásokat? Kurizált bizony székfoglalójában a kuruzsló javas asszonyoknak, a kiket oltalmába vett a mái orvosi tudományval szemben. Még megérjük, hogy rectorátját arra fogja használni, hogy mint doctor inditványozandja Trefort miniszternek: hívják meg Borzós Juliskát (ismeretes javas asszony a székiyföldön) a kolozsvári egyetem valamely orvosi katedrájára, megintandó dr. Brandtot, hogyan kell az eltört lábat összekötözni, a kificazmodott kart helyre húzni.

Ö. Csodálkozom, hogy ezt a célzást nem vette észre jeles tudósunk, a ki azt praetendálja magáról, hogy még Hegel-t is megértette.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. okt. 2.

— A közeledő új évnegyed alkalmából tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy előfizetéseiket idején megújítanisíveskedjenek. Nem hagyhatjuk ez alkalommal említés nélkül, hogy lapunk jelenlegi éjjeli megjelenésével, bár tetemes költségeket okoz kiadó hivatalunknak, de az olyan olvasóra nézve kivált, a kinek sem tehetsége, sem ideje naponként az összes budapesti lapokat átolvasni, minden más lap felett a „Kelet” különös előnnyel bír. Lapunk a jelenlegi menetrel mellett helyben s Erdély legnagyobb részébe a fővárosi lapokkal egyidejűleg, sőt részben megelőzőleg viszi meg kivonatban ezek legérdekesebb közleményeit és vezércikkeit; s e mellett ugyanakkor a „Kelet”-ben egy, az erdélyi részek érdekeit komolyan és lelkiismeretesen képviselő lapot veszen az olvasó.

A „KELET” előfizetési ára:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt
Félévre 8 frt
Negyedévre 4 frt
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 7 kr.

— A téli szülnidényt tegnap (oct. 1.) a téli színházban egy eredeti újdonság nyitotta meg. „Két magyar király” az új dráma czíme s Horovitz nevű nagyváradi katolikus pap tollából került ki. A darab egyik akadémiai pályázaton is versenyzett s a bírálat, ha jól tudjuk, dícsérrel emlékezett meg róla. Késztégetlenül figyelemre méltó mű, de sokkal több gyöngyöje s anyoldala van, semhogy nagyobb hatást tudna kelteni vagy hosszabb életre számíthatna a színpadon. Legnagyobb gyöngyöje a conceptióban van.

Meséje nagyon sovány vázlat, minden érdekelt bonyolalom és fordulat nélkül. Különbösen is olyan tárgy körül fordul meg az egész mese, — a II. Endre király és fia Béla közötti viszálykodás körül, — mely a modern szinpad közönségében alig volna képes érdeket kelteni, még szövevényesebb szerkezet és szinpadilag hatásosabb kidolgozás mellett is. Gyöngye oldala az újdonságának a motívumok problematikus értéke is, valamint a jellemek erőteljes festése. Az egész cselekvény, valamint az egyes alakok tetteinek rugó alig fogadhatók el drámai motívumoknak. — Aztán nagy baj az is, hogy szerző elvesződik mesejével hosszasan, míg folyamatosan tudja hozni s akkor is alig-alig tud egy-egy erősebb lökést adni annak, hogy a cselekvény előbbre vigye. Egyébiránt a darab nyelvezete nem közönséges verselési gyakorlatosságról tanuskodik, ámbar ebben a tekintetben is ritkán tud a szerző a drámai ditió lendületes erőteljességei emelkedni. Mindazonáltal néhány jelenet nem tévesztette hatását, amiben különben nagy érdeme van az előadásnak, mely elismerésre méltó készütségről tanuskodik. Az előadók igyekeztek a darab minden kizsákmányolható részletét érvényre emelni. Molnár (Béla király) szerepe első felében nagy mérséklettel oldotta meg feladatát, de később aztán beleesett szokott modorosságába: az ál-páthozs sívárságába, s a gesticulatio mesterkéltisége, ami aztán természetesen megfosztotta játéktól minden hatástól. Gyenesek (Dósa nádor) és Szentgyörgyinek (Harun) néhány sikerült momentuma volt. Kéler Ilona (Najda) és T. Parkas Irma (Mária) declamatiójuk melegséggel egy pár jelenetben szerencsésen eltálaták az érzelme szívből fakadó és szívhez szóó igaz hangjait. A nem nagy közönség, egyébiránt, az újdonságot sok jóakarattal fogadta s a főbb szereplőket néhányszor élénken megtapsolta.

— **A városi bizottság** pénteken f. év október hó 3-án s esetleg folytatásul a következő napokon mindenkor d. u. 3 órakor a város-ház szokott termében tartandó közgyűlésének tárgyait: 1. Szentesített törvények bejelentése. 2. A páliakörömárási jog bérletére érkezett zárt ajánlat s további határozat. 3. A felsőbb leányiskola iránt a közg. bizottság véleménye. 4. Somogy megye átirata a hazai ipar pártolása iránt. 5. A városi tartott árvagyermeknek a közg. iskola telkén elhelyezését iránt tanács előterjesztése. 6. A b. Bánffy-kerből a sétatérre nyithatni kért hid iránt szakosztály véleménye. 7. A felső- és alsó szem-utczák sarkán levő kertben felhalmazott szén- és szalmakészletek veszélyessége miatt szénutczai több polgár folyamodása. 8. A városi nyugdíjszabály átvizsgálásáról az alap ellenőrző bizottságának és a I. (jog-ügyi) szakosztályának véleményes munkalátat. 9. A városi bizottság legtöbb adót fizető tagjainak 1880-ra egybeállított névjegyzéke s hat éves 25 tagja újból választására a napnak kitűzése, választási elnöknek s a választási névjegyzékek készítésére biztosoknak kiküldésével. 10. A számvizsgáló jelentései: a) a házi pénztár letéti naplójának 1878-ról, b) Bán István mezei rendőrnök számadásának a legelő, oszoda stb. diókról 1877-ről felülvizsgálata iránt. Kolozsvárt, 1879. szeptember 30-án.

— **Az Iparos Ifjak** Önképző- és Segélyező-Egylete működő tagjai által a nyári színházban rendezett „Vén bakkancs és fia a huszár” című népszimű előadásnak, miután fele részében a tiszta jövedelmek a színház pénztára, ugyszintén fele részében a fent nevezett egyelet alaptőkéje gyarapítására 134 ft 75 kr eredménnyel. Felül fizettek Benigni Sámuel 5 ft 40 kr, dr. Mihály László 1 ft, Somlyai László 60 kr, Csomai Sándor 50 ft, egy ur 50 kr, Flórián testvérek 40 kr, B. L. hini András 40 kr, Lászlóczy Péter 40 kr, L. hini András 20 kr, dr. Czikmántor Ottó 20 kr. Ezen szép eredményről fogva köteleességünké vált legelőször Szentgyörgyi István urnak fáradságtól buzgalmaért, Skriván Herman urnak a dalok beosztásáért, mindenen felett a nagyérdemű közönség szíves részvételeiért, ugyszintén a tisztelt közreműködő hölgyek és uraknak, az ügy iránt tanúsított tevékenységükért, egyeletünk nevében a legfőbb és legáltalánosabb köszönetünket nyilvánítani. Máday János, elnök. Némethy Ferenc, pénztárnok.

— **Jakab Ödön**, a legifjabb költő-generációnak ez a kétségkívül legfigyelemreméltóbb legrokonszenvesebb alakja, összegyűjtve ki fogadni költeményeit egy 8—10 innyi kötetben, mely még Karácsonyig kikerül a saját alól. Az előfizetési felhívás szerint, mely a fiatal verselőt szépen jellemzően a legszerényebb hangon szól, az előfizetési pénzek (egy forintjával) szerzőnek küldendő Dávára. Ajánljuk a tehetséges ifjú költőre versenztetést mindazok figyelmébe, kik a prózai élet siralmas mindennapjai közepett is tudnak érdeklődni egy gyöngéd kedélyvilág költészetében.

— **Értesítés.** A kolozsvári kir. tud. egyetem orvostanhallgatóinak ez évi társas estélye f. hó 4-én szombaton, Dávid Antal házánál levő sör- és bor-csarnokban czimzett helyiségben fog megtartani. A rendező bizottság.

— **Nagy tűz** volt tegnapelőtt (kedden) reggel Vistában. Mint halljuk a tűz több házat elpusztított s több gazdának egész betakarított termését tette semmivé.

— **B. Hunyadról** múlt hó 29-éről írják lapunknak: Tekintetes szerkesztő ur! Ismét szomorú s közvetlenül engemet ért csapásról értesitem becses lapját. Ma éjféltől 1/2 órakor csöndes kertemben levő egyik asztalomat ismeretlen tettes meggyújtotta s 150 kalangya gabonám mintegy 900—1000 forint értékig elégett s a mi fájdalomom mellett is. Gyöngye oldala az újdonságának a mellett nagy szerencsének mondhatom, hogy csendes idő levén, gazdasági épületeim és lakásom megmaradt. Az oltáshál szolgabíró Török Károly, segéd szolgabíró Bartha Albert, valamint Kilyéni Endre, Modt Alfréd, Csákány István, Persina József, Zecsa Nándor, Czuczsa János, városbíró Mátyás Ferenc, kishíró Miklós Márton, esküdt: Bokor János, Kodra, Czuczsa István urak s többen kinttették magukat, kiknek szíveségükért hálás köszönetet nyújtok. Agh Ferenc, köz- és váltó ügyvéd.

— **Meghívás.** A torda-aranyomegyei tanterületnek maros-ludasi fiók-köre ez évi második és rendes közgyűlést f. év október hó 9-én fogja helyt Maros-Ludason megtartani, a következő tárgysorozattal: 1-ször. Elnöki megnyitót. — 2-ször. A múlt ülésekről vezetett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. — 3-ször. Végh Mátyás felsőnépiskolai szaktanító, értekezést tart ezen tételtől: A tanító vegye tekintetbe a gyermek egyéniségét. 4. Nyárádi Dénes, felsőnépiskolai igazgató tanító, nyilvános tanítást tart a felsőnépiskola II-dik osztályának szántan köréből. — 5-ször. Kanyaró Mihály, elemi vezértanító, szóbeli előadást tart e tételtől: Az elemi elemi osztályú kis tanoncz foglalkozása az iskolában az irva-olvasás megkezdése előtt. — 6-ször. Ágoston Mari k. a. redestanítónő, az elemi elemi vegyes osztályban nyilvános tanítást tart az irva-olvasásból. — 7-szer. Jartho Imre s. tanító, a II-elemi osztályban nyilvános tanítást tart a beszéd-értelem gyakorlatból. — 8-ször. A nyilvános tanítások megbeszélése. — Több keblü ügy elintézése. És végül a jövő közgyűlés székfoglalásának meghatározása és tárgysorozataának előleges megállapítása. — A gyűlés d. e. 9 órakor veszi kezdetét, melyre az igen tisztelt t. tag és tanítókársak, valamint a helybeli és vidéki eziránt érdeklődő szülők és tanügybarátok egész tisztelettel meghívotnak. — Kelt Maros-Ludason, 1879. október hó 1-én. Az elnök megbízásából: Kanyaró Mihály, jegyző.

— **Gyula-Felévárárt** a várbéli rom. kth. főtemplomból szept. 21-én éjjel egy csavargó több oltárról és szentképekről tetemes értékű arany s ezüst drágaságokat lopott el; de rajta vesztett s a jómadár már a hatóság kezei között van.

— **Medgyesén** a legközelebbi országos vásár (szept. 20), mint onnan tudósítják lapunk, meg lehetős gyöngyön ütött ki; mintegy 800 darab marha kelt el összesen. Ime az árak: 16 50—100 ft, bival párja 120—170 ft, bivaltá-hú párja 100—120 ft, egy pár ökör 400—425 ft, közepes 200—300 ft. A gabonavásár már élénkebb volt; ime az árak: 1 hectoliter buza 6 ft 50 kr, 7 — ft 50 kr, elegybuza 5—6 ft, tőrökbuza 4—4 25 kr, burgonya 1 50—1 80 kr, marhabusz 1 kilog. 40 kr, sértés 40 kr stb.

— **Petőfi** egy költeményének története. Teleki Sándor gróf, ki Petőfi legbizalmasabb barátjainak egyike volt s kinek költői lakában Petőfi annyi kiváló verse készült, már sok érdekes adatot szolgáltatott a Petőfi irodalomhoz. Többek közt érdekesen beszéli el, mint született meg Petőfi „Bedélyben” című költeménye. Egy ízben a gróf a részek visszacsatolása fölött tanácskozánd nagyobb társaság dyült össze. A tanácskozást ter mézetesen követte ősi szokás szerint a magnum áldomás. S folyt a visszacsatolás eszméje fölött a tárgyalás terített asztalok s neccáral telt poharak mellett. A toasztírozás közben egyszer csak oda sug a házigazda Petőfihez, „miért nem mondasz már te is valamit?” A költő nem felelt, fejét kezére hajtá s szótlanul merengett maga elé. Egyszer csak felállt, arca sápadt, szavai izgatottságtól remegők voltak eleintén, de aztán kigyúlt arca, lázas fényben ragyogtak szemei, s a mit mondott, az halgatóinak megrázta lelkét. Akkor és így született a hatalmas rögtönzés, melyet „Bedélyben” cím alatt ismerünk:

Barangol és zúg, zúg az ősi szél,
Csörögnek a fák száraz lombjai,
Mint a rab kezén a megrázott bilincs.” stb.

A lelkesedés, melyet a költemény elszavalása előidézett, leírhatatlan. Barátai unszolására ment aztán a költő a mellékszobába s írta le a remek művét. Szép ez a költemény, de Teleki Sándor gróf azt mondja, hogy az rögtönzés még hasonlíthatatlanul nagyszerűbb, főnségesebb, megrázóbb volt.

— **A bolgár fejedelem** nagynénje — lapszerkesztő. Varsóból írják, hogy Sándor fejedelem arnyának nővére, Hauke Lujza asszony október 1-től kezdve egy lengyel pedagógiai lapot fog szerkeszteni „Wiczeory Rodzina” (Családi esték) czim alatt.

— **Az ellopott aranygyapju.** Mint a C. niera della Sera” írja, Boet tábornok, ki tudvalevőleg azzal van vádolva, hogy Don Carlóstól aranygyapju rendjelét ellopta, a napokban szabadon bocsátását kerte, de kérelmét visszautasították. A tárgyalás ez ügyben december vagy a jövő év januárban kezdődik, mely alkalommal egyszersmind számos külföldi nemzetiségű tanut fognak kihallgatni. Don Carlóst Dugnani és Brasca ügyvédek képviselik. Boetet Campi s Ronchetti ügyvédek fogják védeni.

— **Lenyelte a darázst.** Csóri Ferenc tudvalevőleg arval jutott a Dárius kincséhez, hogy nagy merészen lenyelte a darázst, mely a szája-hoz csapódott; kevésbé szerencsés volt a napokban egy stájerországi erdősz, a ki nihetőleg szintén nagyon eltáította száját a sült galamb után. Ez alkalommal a szerencsétlennek egy darázs csapódott a szájába s a stájer híven követte a jeles vajda példáját, lenyelte a darázst. De őh szerencsétlenség! A gonosz állat, épen a bekeleztetés közben kiöltö fulánkja, s tövig ütö azt a stájer gégecsapjába. A boldogtalan erdősz torka erre néhány percz mulva bedagadt, úgy hogy többé semmi orvosi segítség nem használt neki. Nem bírván lélekzetet venni, lelke csakhamar kiment belőle „a hol tudott.”

— **Tíz éves gyilkos.** Nem régen történt Kobonskaja (faluban), a pétervári kormányzóság Nowoladoga kerületében, hogy egy tíz éves fiú csaka játszadozott lelkesen a négy éves leányával. Játék közben összevessztek. A vadfiú erre földhöz verte a leányt, koponyáját összevázta egy követ s aztán elhurcolta s holttestet s úgy elrejtette, hogy még máig sem akadtak rá.

— **Légycsipés** miatt halt meg. Egy városi kereskedő néhány nappal ezelőtt kirándulást tett. Estefelé hazamenet a coupéban elaludt. Egyszer csak ajkán éles csipést s heves fájdalom érez, oda nyúl, egy légy maradt kezében, melyet hamarjában össze s roppantott s aztán tovább aludt. Alig éreztet haza, észreveszi, hogy arca egészen fel van dagadva. Ajkai annyira kidudorodtak, hogy formális hústömeg lógott le állára. Néhány óra mulva a daganat egész arczán elterjedt. Orvosi hivatott, de ennek minden fáradozása eredménytelen maradt. A szegény ember még ugyanazon éjjel meghalt a csipés következtében vérmérgezés miatt.

— **Megzavart eljegyzés.** Berlinben H. előkelő tőkepezés, pár nap előtt a mint születésnapját ünnepelte a nála összegyűlt vendégek előtt leányát mint menyasszonyt mutatta be. A leány-nak választása felett, a kinek igényeit igen nagyra tartották, nagyon meg voltak lepelve, a mint megtudták, hogy a völégény egy frankfurti borkereskedőnek utazó ügynöke mintegy két év előtt igen alárendelt állást foglalt el egy hamburgi nagy kereskedőnél. De az eljegyzés tény volt. A fiatal menyasszony az nap igen díszesen volt felöltözve, s különösen szép karpereceket feltűntet, melyet az előtt nem vettek nála észre. A karperecz a völégény ajándoka volt, ki a nőknek azt mondá, hogy ez ékszer örökölte s az több mint 150 éves. Egy fiatal hölgy, ki nem régt jött Hamburgból, nem rejtette el meglepetését, a mint a karpereczet megpillantotta. Azt mondá, hogy hamburgi nagynénje hasonló ékszerrel bír, melyet tőle mintegy két év előtt más értékes holmival együtt elloptak. A völégény feltűnőleg zavart lett. A fiatal hamburgi nő kérdezte, hogy a karperecz kapcsánál nincsen-e arczkép. A völégény zavarra növekedett, de mesterkelt nyugalommal válaszolá, hogy az illető arczkép ősanjának ifjúkori képe. A fiatal nő erre böcsánatot kért a téves adatért, mert — ugymond — most már emlékezik, hogy a karpereczen a Hamburgban élt s ott meghalt híres színésznek Ackermann Saroltának arczképe van, a melynek alján nagytóval a színészné neve is látható. A menyasszony megmuntatta az arczképet s néhány ur, kik történetesen ismerték Ackermann Sarolta arczképét, kijelentették, hogy a karpereczen foglalt arczkép tőkéletesen hasonló ahhoz s nemcsak a nagytó segítségével a nevet is felfedezték. Mindnyájan a völégény felé vetették tekintetüket, ez azonban felhasználta az arczkép vizsgálatára fordított időt s ellillant. A menyasszonyt ajátlan vitték ki a tereméből.

— **Petrohosok congressusa.** Bécsben tegnapelőtt este összejövetelt rendeztek a legközelebbi emberek számára. Uj-Lerchenfelden a Thälisról nevezett termekben valami népmulatság volt, mely alkalomból díjat tűztek ki a legközelebbi emberek számára. A sörpusztítók házában természetesen nagy számmal akadtak concurrensok s a díjat egy Fröh Farkas nevű bérkocsis nyerte el, ki 178 kilogramot, vagyis 357 fontot nyomott. Dereknak kerülete 168 centiméter. Ezután ellentétül a legsaványabb emberre tűztek ki díjat. — Előállott egy szabó, ki 45 és fél kilomammot nyomott; ezt azonban lefőzte egy házaló, ki 38 éves kora dacára csak 29 kilomgrammig tudta vinni eddigéig. Ennek neve Nicolacsek János, s születésére nézve lengyel. Mint a bécsi lapok írják, nem lehet képzelní siralmasabb ellentétet, mint mikor a 178 kilós bérkocsis meg ez a 29 kilós lengyel egymás mellé álltak.

— **A chinaiak Ausztráliában.** Tudjuk hogy a sárga mongol faj az utolsó pár évtized alatt mily nagy tömegekben vándorolt ki Amerika nyugati partjaira, különösen San-Franciskóba. [Ez a bevándorlás Amerikába méltán kétségbe ejtheti a derék yankeeket, kiknek nem csekély fejtörésükbe kerül a chinai kérdés megoldása. A chinaiak a legszorgalmasabb, legjózanabb, legmunkabíróbb munkások az egész világban. A hol a yankee a vasút építési vagy más napszámmal ki nem jön, ott a chinai még félre is rak magának. Amerika nyugati partjainak egy részén különösen vasuti munkákra alig kaphatnak mást mint chinait. A yankeeknek csak az az egyedüli vigasztalásuk, hogy a chinai vándor-csoportok legujabban Ausztrália felé irányulnak. Sydneyben már egész chinai telep van, s az ottani gyarmatosokkal ugyan-

csak erősen versenyeznek minden téren. Sydneyben már elég chinai cipész, mosnót, szolgát, napszámost, kertészt stb. kapni. Józanságuk, ügyességük, takarékosságuk ott is kikezdi szorítani a fehér fajt. Sőt már tengerészek is válnak belőlük, így az ausztráliai gőzhajózási társulat legujabban ötven chinait alkalmazott tengerészek gyanánt, mi nem csekély fölháborodást idézett elő az angol matrózoknál. Igaz, hogy Huc abbé, ki egész Chinát beutazta, azt mondá rólok, hogy a „jövő nemzete”, csak hogy kisé korán kezdik az angol száasz fajra nézve megalóstitani küldetéseket.

Lapszemle.

Az „Egyetértés” szerint: A kormány-pártnak nincs pzogramma s nem is lesz. Vagy is inkább van programja s lesz is mindörökké. Ez a program a hatalomszó, mely Bécsben kimondatik s Tisza Kálmán által Budapestén időről-időre kikiáltatik. Ebből áll a kormánypártnak egész fegyverze, egész löszerszáma. Furcsa nép-ség volt ez a kormánypárt négy esztendő óta. Hirdette a török barátságot, csinálta a muszka szövetséget. Hirdette az ország önállóságát s vagyoni jobbiletét s bankot, hazai ipart, jólletét, mindent odaadott az osztráknak még csak jósót se kaphatott érte. Nevezte magát szabadelvűnek s csinálta a reakciót. Ezentulij dolgoktól nincs mit tartanunk. A szegénylősség megszűnt, a szeméremturalomra jutott s ezental a kormánypárt őszintén bevallja, hogy ő a cs. kir. szab. udvari párt s nem is akar egyéb lenni. — Bejön-e Andrássy, bejő-e Szál Kálmán az ütközethez; kit fog megsegíteni, kit fog megdönteni ez a két hadvezér: ez lesz most már nem utolsó gondja Tisza Kálmánnak s a vele szemközt álló tizenhárom színű mérsékelt ellenzéknek. — Csak hadd legyen ez a gondjuk. Ha sejtelmünk nem csal: a komoly politikai csaták ideje már nem messze van. A mikor majd maga a magyar nemzet áll a csatarendbe valahára.

Az „Ellenőr” szerint hivatalosan be sem mondták Berlinben Goresakoff hg látogatását, még pusztán csak hírek vannak forgalomban, s máris kőrörömtől mosolyog a mai „Pesti Napló” or-czája. A látogatás számtalan okból elmaradhat. De mit tesz ez? A „Napló” szükségképek bekövetkezendő tény gyanánt tekinti azt, s felépíti azon politikai kombinációk légvárát. Az összes európai komoly sajtó oly értelmet tulajdonít Bismarck bécsi útjának, hogy Ausztria-Magyarország és Németország határozottabb alapot és formulázást adott egymás iránt való barátságos viszonyának. De mit nyom a latban a „Napló” előtt a német kancellár bécsi találkozás, az európai helyzetnek a felség, Bismarck és Andrássy közt való legbizalmasabb megbeszélése? Mit törődik azon ténynyel, hogy Bismarck gyakorlati kifejezést adandó a monarchiánk és Németország közti benső barátságának, közgazdasági politikájában ránk nézve kedvező módosításokat tett? Minde nagy horderejű tények súlyát lenyomja, a „Napló” előtt azon pusztá hír, hogy Goresakoff Berlinbe megy. Marad minden a régi. Ujra feltámadhat, vagy meg sem halt a három császár szövetsége. Valóban nem tudjuk, mit bámulunk inkább, a „Napló” vakmerőségét, vagy azon könnyelműséget, melylyl játékokat űz a politikából. Létrejö Goresakoff és Bismarck közt a találkozás? Megtörténhetik. Hiszen létrejött, s pedig Bismarck ellenzése dacára, a két császár találkozás is Alexandrovóban. De vajjon a találkozás után barátságosabbakká lettek-e a viszonyok Német- és Oroszország közt? Sőt nem épen e találkozás után érte-e el a német-muszka sajtó-hecezt tetőpontját. Arról tehát lehetne szó, hogy Anglia csatlakozik tényileg Ausztria-Magyarország és Németországhoz harmadiknak; a két középeurópai hatalom egyetértéséből azonban Oroszország feltétlenül ki van zárva.

CSARNOK.

PÁRISI VÁZLAT.

Vladimir úr.

III.

(Folytatás.)

„Hat császár” szálloda.

Oh! igen szerencsétlen vagyok! Nagymamám levele roppantul fölízgatott; férjem irt nekik, hogy pénzt kérjen tőlük; úgy látszik jószág-igazgatója megözökölt Pistolowich-ból, magával vive egy jó nagy összeg pénz, melyet Vladimir épen várt, hogy azzal fizesse itt ki a szállóbeli költséget, s adósságait. Pedig én magamra semmit sem költöttem el. Vladimir minden pénzt magánál tartott!

Mekkora bánat ez! Nagymamám kétségbe van esve! Vladimir, hogy meg ne szomorítsom, eltitkolta előttem a valót, pedig inkább szerettem volna, hogy ismerjem helyzetünket. Az ember óvakodott volna akkora költsékeztetéstől, nem rendelt volna annyi finom bort, annyi vadat stb., félek, hogy Vladimir pénz is vesztett a herceggel szemben.

Ha merném tenni, szívesen eladnám vagy egy ékszeremet, de Vladimir bizonyosan megaragudnék.

„Hat császár” szálloda.

Vladimir borasztó méregben volt tegnap este; Szegény! nagyszülőimet csunya zaugoriknak nevezte! s ámbár szemeim veresek voltak, s egészen fölpuffadva a sírástól, hogy borasztóan néztem ki, még is azt kívánta, hogy menjek el vele Aventuroso herczegnőhöz; pedig tudja, hogy ki nem állhatom e nő, és ő, ki otthon oly rossz szeszélyben volt, nagyon kedvesen, előzőkenyen viselte magát irányában, s nem szűnt meg kezeit csókolni. Ma egyetlen szót sem szóltam, és még táncszolnom is kellett!

Szerettem volna inkább meghalni; csak valami huszan voltunk jelen, s mindenki csak engem nézett, a herczegnő minden perczenkérdezte, ha nincs-e valami bajom.

Oh! ha elmenekülhettem volna jó nagymamám oldalához. Egész éjjel egy percze sem huny-tam le szememet.

„Hat császár” szálloda.

Mind elmentek ma reggel lóháton. Vladimir kora reggel föl tudott kelni, s a nélkül távozott, hogy megölelt volna. A herczegnő hozzám lépett, hogy megígértesse velem, hogy nem fogok unatkozni s kérdezte, ha nem haragszom-e rá, a miért elrabolja tőlem férjemet? Ki nem állhatom modorát.

Meg vagyok győződve, hogy nagyon csunya rossz asszony; először is elvála férjétől; s mind-dig azzal az urral jár, kit unokabátyjának nevez.

Nem tudom hinni, hogy valamennyi orosz nőnek ilyen modora legyen. Ezentul s oha sem fogom kigynyolni Ernőt, ki oly jó mindig Jan-kához.

Oh! Janka, Janka, vajlon nem volt-e igazad?!

(Vége köv.)

„KELET” magán távirata.

Feladatott Budapestén okt. 2. á. — p. éjjel.

Érkezett Kolozsvárra okt. 2. á. 6. 10 p. éjjel.

Haymerle visszatérése néhány napi halasztást szenved; utódjául római nagykövetnek Kálnoky és Chotek grófkot emlegetik.

Távíratí tudósítás

a budapesti árutársasde hivatalos árjegyzetéről szeptember 30-rol.

Gabona	Faj	Ára 100 kg.	
		től	ig
		frt/kr	frt/kr
Buza	bánsági tiszavidéki pestvidéki	11 95	12 40
	bánsági tiszavidéki	11 05	12 55
	bánsági tiszavidéki	11 95	12 45
	bánsági tiszavidéki	12 05	12 55
Rozs	magyar	8	8 15
Árpa	takarmány malata	6 70	7
Zab	magyar	6 95	6 10
Tengeri	bánsági másmemű	6 75	6 80
Repeze	káposzta	10 1/2	10 1/2
Köles	bánsági magyar	9 1/2	10 1/2
Szőlő (szőlő)	buza	14 10	14 20
	Szept.—Oktre szállítan.	13 30	13 40
	tavasza szállítandó	8 22	8 27
	Májusra—junira szállit.	12 5/8	11 5/8
repeze	káposzta Aug. Szept. szál.	12 5/8	11 5/8
szesz (ny.)	bánsági Jul. Aug. szállit.	31	31 1/2
	100 liter száalékként.	31	31 1/2

Érték- és váltófolyam

1879. szeptember 30.

Magyar aranyjárdék	5.75.
„ kincstári utalv.	1 kibocsát.
„	2
„ keleti-vasut elsőbség 2	85.—.
„ állami kötvény 1876 év	75.10.
„ vasuti kölcsön	111.75.
„ földterhermentesítési kötvény	88.80.
temesi	87.25.
erdélyi	86.50.
horv. slavon	88.—.
magy. szőlődezmá váltás	50.89.
Osz. egységes államadósság papírban	68.05.
„ ezüstenben	69.15.
„ aranyjárdék	81.10.
1860. államsorsjegy	126.60.
Osz. nemzeti bank részvény	936.—.
„ hitelrészvény	260.40.
magyar. hitelbank	257.75.
Ezüst	—.
Cs. k. arany	5.58.
Napoleon'd'or	93.15.
Német birod. mark	57.50.
London	116.80.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Békésy Károly.

Fogorvos

Bikafalvi

Dr. Máthé Dénes

plombeur és műfogmester

Brassóban október 20-ig marad, onnan Deésre és Maros-Vásárhelyre fog működni menni.

Hirdetmény.

A görényi kincstári papírmalom folyó évi október-hó 20-ikán a görényi m. kir. erdőhivatalnál megtartandó árverés útján 1880 január 1-től 3, esetleg 5 évre, 400 frtnyi kiküldési ár mellett haszonbérbe fog adatni.

Bővebb felvilágosítás a nevezett m. kir. erdőhivatalnál nyerhető.

M. kir. jószágigazgatóság.

Kolozsvárt, 1879. szeptember-hó 23-án.

Sz. 8919. — 1879.

(342)

(2—3)

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék mint csődbíróság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a Karvay József csődtömegéhez tartozó be nem peresített, ezen bíróságnál megtekinthető kimutatásban foglalt követelések nyilvános árverésen eladatulni rendeltetett.

Az árverés megtartására első határnapul 1879. október-hó 23, második határnapul 1879. évi november-hó 7. mindenkori reggeli 10 órája ezen kir. törvényszéknél tüzetik ki, és foganatosítására bírósági végrehajtó Piger János küldetik ki.

Miről venni szándékozik oly megjegyzéssel értesítettnek, hogy a követelések az első határnapon névértékük 50% százalékán felül nem fognak eladatulni, a második árverésen pedig azon alól is a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

A kolozsvári kir. törvényszéknek 1879. évi szeptember-hó 16-án tartott üléséből.

Az Elnök úr távollétében:

PINTYE JÓZSEF, kir. t. bír.

UNGUR PÉTER, tj.

(346) Karikás Lajos (1—6)

férfi divat-ár- és fehérmű raktára

Budapest Dorottya-utca 3 szám.

a tisztelt közönségnek figyelmébe ajánlja alant felsorolt legjobb minőségű és legfinomabb kiállítású árukat, nevezetesen:

6 darab ing fehér, vagy színes rávarrott gallér és közelítővel
6 darab alsónadrág
12 darab zsebkendő fehér, vagy színes szélű
12 pár harisnya fehér, vagy csikos
Ugyanezen áruk a tulajdon kiállításban de jobb minőségben összesen: 41 frt 50 kr.
Ezen felette jutányos árakat — szemben a felsorolt árucikkek kifogástalan jó minőségével — egyedül a kiállításban álló nagyobb forgalom reményében vagyok képes a tisztelt közönségnek felajánlani.

KARIKÁS LAJOS.

Megrendeléseknél az ingekre csupán a nyakbőség szükségeltetik.

A LEGOLCSÓBB

TÜZIFA

van a gőzfavágónál Kolozsvárt, a vasut mellett, a hol is

4 KÖBMETER EGY ÖLBE RAKVA

Hasáb Kurtára felapított

I-só rendű bükkfa 12 frt — kr. 13 frt 60 kr.

II od. " tölgy és bükkfa 11 frt 20 kr. 12 frt 60 kr.

III ad. " hántott fa és más 9 frt 60 kr.

a házhoz szállítva árultatik.

A valódi 4 köbmeteres ölek és ezeknek tömött rakásáról saját raktári helyiségembe meggyőződést szerezhetni. Ha pedig a t. vevő azt kívánja hogy a fa lakásán is ölbe rakassék, akkor ölenként még 25 kr. felülfizetendő. (347) (1—*)

Megrendelések elfogadtatnak Vogel Károly ur üzletében, valamint lakásomon: fapiac-sor 2. számú háznál.

Szentjánosi Ferencz.

(61)

(9—12)

9
goldene Medaillen und
Ehren-Diplome.
Nur echt.
wenn die Etiquette eines jeden Topfes
nebenstehenden Namenszug in blauer
Farbe trägt.
LIEBIG Company's Fleisch-Extract
aus FRAY-BENTOS (Süd-Amerika).
Central-Dépôt der Compagnie Liebig für Oesterreich-Ungarn
CARL BECK
k. k. österr. Hoflieferanten
WIEN, L. Wollzeile 9.
Goldene Medaillen und
Ehren-Diplome.

Kapható Kolozsvárt **CSIKY IMRE** kereskedésében.

HUTFLESZ KÁROLY

(42)

KOLOZSVÁRT,

(38—)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénznemeket, s leszámítol escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNLJA DÚSAN ELLÁTOTT

FÜSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT,
ugy saját gőz- (henger)- malmi

LISZTEIT,

ugy szintén kitűnő minőségű

lagygyugyertya és szappan-gyártmányait.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. táviradintézet 1880-dik évi oszlop szükségletét írásbeli ajánlatok alapján szándékolván beszerezni; felhivatnak mindazok, kik az alább kimutatott oszlop szükséglet akár egy, akár több tételének szállítására vállalkozni óhajtanának, hogy kellő béléggel ellátott írásbeli ajánlataikat legkésőbbben **folyó évi október 20-án déli 12 óráig** a földmívelés, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium segéd-hiyatali igazgatóságához (Budapest, Ferencz József-tér 10-dik szám) vagy valamelyik m. kir. táviradigazgatóságához nyújtsák be.

Szállításra csak is 1879 — 80-dik év telén át vágott egészséges fenyő, tölgy- vagy ákác törzsfából készített, s az alább következő kimutatásban előírt mennyiségben 6 1/2 méter (20 1/2 láb) és 8 méter (25 láb) hosszúságú, felső végükön hej nélkül mérve legalább 13 centiméter (5 hüvelyk) átmérőjű ugyanotték idomra levágott, egyenes, legalyazott, s egész az ép fáig minden héjtől megtisztított oszlopok ajánlhatók.

Előre is kikötetik, hogy a fentebbi minőségek és méreteknek meg nem felelő oszlopok semmi szín alatt át nem vétetnek. — Az alább következő kimutatásban meg vannak nevezve a lerakási helyek, hová az oszlopok beszállítandók.

A szállítandó oszlop mennyiség legkésőbbben **1880-ik év április 1-ig** a lerakási helyekre be kell hogy szállítva legyen. Az egyes lerakási helyeken, hogy hová rakassanak le az oszlopok, ezt annak idején a szállítók megkeresésére az illető kir. táviradigazgatóság jelölendi ki.

Ajánlkozók kötelesek 10% bánatpénzt készpénzben, vagy állampapírokban, vagy biztosítékul elfogadható magyar vasuti elsőbbségi kötvényekben, a budapesti országos és kerületi kir. távirad. pénztárnál, vagy más kerületi kir. távirad. vagy adóhivatali pénztárnál letenni és a letéti nyugtát ajánlathoz csatolni. — A bánatpénz azon esetben, ha az illetőre nézve a fentebb megállapított letétel nem volna könnyen lehetséges, rendes postai pénz. vagy értékpapír küldemény alakjában, a szállítási ajánlathoz is hozzá csatolható.

Ajánlkozni kívánó közvagyonnal bíró községek azon előnyben részesítettnek, miszerint ajánlataik elfogadtatnak még akkor is, ha azok a magánüzökre nézve előírt bánatpénz helyett, egy a bánatpénz kétszereséről kiállított, az előjáróság által aláírt, az illető felettes hatóság által meg erősített biztosító nyilatkozattal, melyben a biztosítékul leköltendő birtok, vagy vagyon meg kell hogy nevezve legyen, szereltetnek föl.

Az írásbeli ajánlatban határozottan megnevezendő, mely lerakási helyekre minemű fából való és hány darab oszlopot kíván ajánlkozó szállítani.

Az ajánlatban az egységi árak betűkkel és számokkal kiirandók, valamint az is határozottan nyilvánítható, hogy ajánlkozó a jelen hirdményben foglalt feltételeket ismeri és kötelezőkül elfogadja.

Azon esetre, ha ajánlkozó csak is az ajánlatában felvett egész mennyiséget lenne hajlandó szállítani és nem egyszersmind az abban foglalt egyes, vagy bizonyos tételeket külön is, ezt ajánlatában határozottan ki kell hogy fejezze, ellen esetben ajánlata az egyes tételek külön szállítására nézve is kötelezőnek fog tekintetni.

Az írásbeli ajánlat lepecsételt borítéka: —

„Ajánlat távirad.oszlop szállítására“ felirattal látandó el és a borítékon megnevezendő a bánatpénz minősége és értéke.

A kitűzött határidőnél későbbben beérkező vagy a kellő bánatpénzzel, illetőleg az arról szóló nyugtával a községek részéről a kellőleg kiállított nyilatkozattal el nem látott írásbeli ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni. (345) (2—2)

Az 1880-ik évi oszlopszükséglet a következő:

Tétel	Lerakási hely	Darab 6'5" 8'0" m. hosz.	Tétel	Lerakási hely	Darab 6'5" 8'0" m. hosz.
I. Budapest pesti-kerület.			IV. Kolozsvári kerület.		
1 Budapest oszt. áll. v. pályaud.	70 300		59 P. Ladány pályaudvar	60 160	
2 Szobba	10 145		60 Rév pályaudvar	— 100	
3 Ersekújvár	15 120		61 Bánf-Hunyad pályaudvar	— 150	
4 Pozsony	— 340		62 Varsolcz	40 —	
5 Czegléd	5 315		63 Kolozsvár pályaudvar	40 250	
6 Szolnok magy. áll. v. pályaud.	146 60		64 Kis-Kapus	40 360	
7 Hatvan	4 110		65 Szamosújvár	10 50	
8 Soroksár	145 —		66 Sárosz	180 —	
9 Kun-Szent Miklós	140 —		67 Böhlen	45 —	
10 Balassa Gyarmat	40 —		68 Beszterce	45 —	
11 Losoncz pályaudvar	320 130		69 Borgó-Prund	140 —	
12 Léva	45 —		70 Tihoeza	80 —	
13 Ipolyásgh	70 —		71 Körtéfája	90 —	
14 Nyitra pályaudvar	30 20		72 Szászregén	90 —	
15 Verebely	80 —		73 Ó-Ujfalv	90 —	
16 Vágbeszterce	30 —		74 Nagy-Ida	90 —	
17 Nagy Tapolcsán	60 —		75 Balavásár	90 —	
18 Privigye	50 —		76 Czikmantor	90 —	
19 Nagyszombat pályaudvar	120 —		77 Maros-Ludas	90 —	
20 Zólyom pályaudvar	165 20		78 Piski pályaudvar	300 200	
21 Rozsnyó	50 —		79 Soborsin	— 400	
22 Tiszaes	100 —		80 Segesvár	— 80	
23 Óhegy vagy Oszada	100 —		81 Földvár	40 80	
24 Rósahegy pályaudvar	290 20		82 S.-Szent-György	90 —	
25 Turdossin	140 —		83 Kézdivásárhely	140 —	
26 Béla	70 —		84 Sz.-Keresztur	140 —	
27 Iglo pályaudvar	85 —		85 Csikszereza	180 —	
			86 Gyergyó-Szent Miklós	270 —	
II. Budapest budai-kerület.			V. Temesvári kerület.		
28 Buda pályaudvar	185 140		87 Szeged pályaudvar	70 320	
29 Duna-Almás	200 10		88 Temesvár	620 800	
30 Újszóny pályaudvar	115 40		89 Vojtek	200 60	
31 Győr	290 400		90 Csaba	300 800	
32 Kis-Czell	190 10		91 Zombor	560 130	
33 Székes-Fehérvár pályaudvar	— 300		92 Ó-Becse	180 70	
34 Keszthely pályaudvar	170 245		93 Nagy-Becskerek	170 —	
35 Nagy-Kanizsa	480 480		94 Baziás pályaudvar	190 50	
36 Veszprém	220 40		95 Pancsova	260 190	
37 Adony	— 50		96 Ujvidék	40 40	
38 Paks	— 85		97 Baja	30 40	
39 Duna-Földvár	— 110		98 Kalocsa	180 —	
40 Bártfászek	— 40				
41 Ercsi	— 40		VI. Zágrábi kerület.		
42 Duna-Szekes	— 40		99 Szent-Roch	140 —	
43 Mohács pályaudvar	380 20		100 Gaspic	250 —	
44 Kaposvár	260 40		101 Zntaloqua	170 —	
45 Bares	320 165		102 Novi	100 —	
46 Szombathely pályaudvar	320 165		103 Károlyváros pályaudvar	100 110	
III. Kassai kerület.			104 Zágráb	30 180	
47 Füzess Abony pályaudvar	150 65		105 Zákány	360 —	
48 Miskolcz	60 285		106 Sziszek	170 70	
49 Kassa	290 110		107 Jassenovac	100 170	
50 Rosnyó	45 —		108 Uj-Gradiska	— 70	
51 Eperjes	90 —		109 Barcs pályaudvar	100 —	
52 Iglo	290 15		110 Daruvár	120 —	
53 Csap	680 70		111 Eszék pályaudvar	300 160	
54 Nagy Mihály	260 100		112 Illok	20 130	
55 M.-Szigeth	305 5		113 Pétervárad	180 —	
56 Nyiregyháza	50 100		114 Zimony	50 40	
57 Nagy-Károly	150 30		115 Mitrovic	100 120	
58 Szatmar	170 30				

Megjelent és Kolozsvárt

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében kapható:

KIS NEMZETI MUZEUM

egy-egy kötett füzve 50 kr.

1. A MAGYAR DALNOK.
- 2—3. KISFALUDY KÁROLY válogatott munkái. Két kötet.
4. REGEGYÖNGYÖK. Jósika Miklós legszebb beszédei.
5. ROBINSON Crusoe élete és kalandjai.
6. TÜNDERMESÉK. A legkedveltebb gyűjteményekből összeállítva.
7. BOLDOGHÁZA. Buzdító és oktató történet.
8. MAGYAR NÉPDALOK.
9. MAGYAR HÖSKÖLTEMÉNYEK.
10. ABAFI. Regény. Irta Jósika Miklós.
- 11—12. MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE a legrégibb időkől korunkig. Két kötet.
13. KISFALUDY SÁNDOR válogatott munkái.
14. TÖRTÉNETI ADOMÁK és JELLEMRAJZOK.
- 15—16. JÓKAI MÓR válogatott munkái. Két kötet.
- 17—18. A SZABADSÁG HŐSEI és VÉRTANUL Irta Kuliffay Ede. Két kötet.
19. KÖLCSEY FERENCZ válogatott munkái.
20. TRÉFÁS VERSEK.
21. CSOKONAI Vitéz Mihály válogatott versei.
22. FRANKLIN ÉLETE. Irta Mignet.
- 23—24. MANTHEWS. Hogyan boldogulunk? Két kötet.
- 25—26. FÁY ANDRÁS meséi és aphorismái. Két kötet.
- 27—29. BOROS MIHÁLY válogatott kisebb munkái. 3 kötet.
- 30—31. VÉRTESSI ARNOLD beszédei. Két kötet.
32. Az ÓS-RÓMAI IDŐKBŐL. Korrajzok. Simons Tivadar után Bús Vitéz.
- 33—34. KANE A SARKUTAZÓ. A második Grinnel-expeditio sarkutazása. Két kötet.
- 35—36. KNIGGE ADOLF b. Érintkezés az emberekkel. Ford. Nagy István. Két kötet.
37. ERDÉLY TÖRTÉNETE. Az ós-időktől korunkig. Egybeállítva Kuliffay Ede.
38. VERNE GYULA. Híres utazók és híres utazások története. Ford. Vértesi Arnold.
- 39—41. PESTALOZZI HENRIK. Lénárd és Gertrud. Fordította Zsengeri Mór. 3 kötet.
- 42—43. LEGOUVE ERNEST. Atya és fia a tizenkilencededik században. 2 kötet.
44. BÁNFI JÁNOS. A Szántó család története.

Jókai Mór munkái.

Népszerű kiadás. — Egy-egy füzet 40 kr.

1. A VARCHONITÁK.
2. FORTUNATUS IMRE. — Shirin.
3. KALÓZ-KIRÁLY.
4. SONKOLY GERGELY. — A drága kövek. — Marce Záré.
- 5—9. TÖRÖKVILÁG MAGYARORSZÁGON. 5 füzet.
10. A BÜNIÁRS. — Nepean sziget.
- 11—12. A KETSZARVU EMBER. — Az egyiptusi rózsza. 2 füzet.
13. KORONÁT SZERELEMÉRT. — A HARGITA. — A KALMAR és CSALÁDJA.
14. PETKI FARKAS LEÁNYAL. — HÁROMSZÉKI LEÁNYOK. — A KÉT SZÁSZ.
15. REGÉK.
16. CARINUS. — A NAGY-ENYEDI KÉT FÜZFA.
17. A SERFŐZŐ. — A NYOMORÉK NAPLÓJA. — FEKETE VILÁG.
- 18—20. ERDÉLY ARANYKORA. 3 füzet.
- 21—23. CSATAKÉPEK 1848—1849-ből. 3 füzet.
24. BUJDOSÓ NAPLÓJA. — KURBAN BÉG. — MEGÖLT ORSZÁG.
- 25—26. A FEHÉR RÓZSA. — HUMORISZTIKUS PAPIRSZELETEK. 2 füzet.
27. MAGYARHON SZÉPSÉGEI.
- 28—29. SZOMORU NAPOK. 2 füzet.
- 30—31. A JANICSÁROK VÉGNAPJAI. 2 füzet.
- 32—37. KARPÁTHY ZOLTÁN. 6 füzet.
- 38—43. EGY MAGYAR NÁBOB. 6 füzet.
- 44—47. UJ FÖLDESUR. 4 füzet.
- 48—53. SZEGÉNY GAZDAGOK. 6 füzet.
- 54—55. A MAGYAR ELŐIDŐBŐL. 2 füzet.
- 56—59. HÉT-KÖZNAPOK. 4 füzet.
- 60—63. A RÉGI JÓ TÁBLABIRÁK. 4 füzet.
- 64—65. DÉLVIRÁGOK. 2 füzet.
- 66—67. MILYENEK A NŐK? 2 füzet.
- 68—71. VERESKÖNYV. 4 füzet.
- 72—73. A MAGYAR NÉP ÉLCEZE SZÉP HEGEDÜSZÓBAN. 2 füzet.
- 74—76. ÁRNYKÉPEK. 3 füzet.
- 77—82. A KÖSZIVÜ EMBER fia. 6 füzet.
83. MILYENEK A FÉRFIÁK?
- 84—89. POLITIKAI DIVATOK. 6 füzet.
- 90—93. MIRE MEGVÉNÜLÜNK. 4 füzet.
94. OCEANIA. Egy elsüllyedt világ rész története.
- 95—97. AZ ELÁTKOZOTT CSALÁD. 3 füzet.
- 98—99. FELDOLDULT VILÁG. 2 füzet.
100. ELBESZÉLÉSEK.

Kolozsvárt Stein János könyv- és zeneműkereskedése.

(348)

(1—3)

Nevelőnő

jó családból származó, egy intézetben felnevelt és jó bizonyítványokkal ellátott fiatal nő, ki a magyar, francia és német nyelvben teljesen jártas, óhajtja 6—10 éves gyermekek mellé **nevelőnőnek** magát alkalmaztatni.

Ebbeli kérdések vasuti állomási főnök BEER JÁNOS urhoz Ladomra intézendők.

Scoala - BCU Cluj-Napoca.